

УДК 006.4:
355.66:687.
152

НАТАЛІЯ ОСТАПЕНКО, ЯНА МАМЧЕНКО,
АЛЛА РУБАНКА, ОЛЕНА КОЛОСНІЧЕНКО
Київський національний університет технологій та дизайну,
Україна

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРИ ПРОЄКТУВАННІ ОДЯГУ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Мета. Проаналізувати та засвідчити термінологічні особливості основних понять та визначень при проєктуванні одягу для військовослужбовців.

Ключові слова: речове забезпечення, військова форма одягу, стандартизація, нормативні документи.

Постановка завдання. Проєктування одягу для військовослужбовців та засобів індивідуального захисту регулюється низкою чинних міжнародних, міждержавних та національних стандартів, іншими державними нормативно-правовими документами, зокрема технічними специфікаціями, регламентами тощо. Однак зміна тактики ведення бойових дій, і, як наслідок, професійно-службової діяльності, тактико-технічних вимог до виробів військового призначення, оснащення новими зразками техніки, вдосконалення технологій та матеріалів для виробництва, розширення асортименту та безперервна модернізація виробів, зокрема шляхом врахування вимог міжнародних стандартів та активного їх впровадження, часто призводять до суперечливого трактування основних понять та визначень нормативної документації, що актуалізує доцільність її аналізу та засвідчує термінологічні особливості.

Методи досліджень. Використано методи системно-структурного аналізу, теоретичного аналізу й узагальнення даних нормативних документів, які регламентують проєктування одягу для військових.

Результати досліджень. Серед основних нормативних документів, що регламентують проєктування виробів військового призначення та порядок речового забезпечення військовослужбовців є накази та технічні специфікації Міністерства оборони України, інструкції, військові стандарти тощо [1, 2]. Необхідно зазначити, що характерною рисою термінології в сфері проєктування виробів військового призначення є запозичення слів та словосполучень з міжнародних стандартів [3].

Законом України «Про військовий обов'язок і військову службу» виокремлено поняття «військова форма одягу», яке ототожнюють із нестандартизованими визначеннями «військовий однострій» та «військова уніформа». Останнє словосполучення є більш точним перекладом терміну «army uniform», що застосовується в стандартах США.

Військова форма одягу – одноманітні за конструкцією і регламентовані за зовнішнім виглядом предмети одягу, вироби для захисту ніг та окремі види спорядження призначені для носіння військовослужбовцями Збройних Сил України та інших військових формувань. Військова форма одягу є відмінною за художньо-конструктивним устроєм та вказує на приналежність військового до конкретного роду військ та виконання певних завдань, а при наявності встановлених знаків розрізнення – на військове звання бійця.

Варто зауважити, що зразки військової форми одягу та узагальнені вимоги до знаків розрізнення військовослужбовців розробляються та затверджуються безпосередньо Міністерством оборони України, а порядок носіння військової форми регулюється чітко встановленими правилами носіння військової форми одягу та знаків розрізнення військовослужбовцями Збройних Сил України [2]. Вищевказаним документом визначено наступні види військової форми одягу:

- парадна, парадно-церемоніальна – призначена для використання під час парадів, вручення державних нагород та відзнак, прийняття військової присяги та проведення випуску з навчального закладу, призначення до складу почесної варти;

- парадно-вихідна – застосовується у святкові дні на урочистих заходах, офіційних прийомах, під час покладення квітів (вінків) до пам'ятників і на могили воїнів;

- повсякденна – форма одягу, що застосовується під час роботи в штабах, управліннях, установах тощо, а також у всіх інших випадках, якщо не передбачено носіння інших видів військової форми одягу;

- польова (службова морська) – застосовується під час виконання бойових (навчально-бойових) завдань, проведення навчань, на бойових чергуваннях і під час несення служби в добовому наряді, в період ліквідації наслідків аварій та катастроф, надзвичайних ситуацій тощо;

- спеціальна (спеціальний одяг, взуття та засоби індивідуального захисту) – форма одягу призначена для використання під час виконання господарських робіт, обслуговування техніки, роботи зі шкідливими речовинами чи пов'язаної з небезпечними умовами праці або робіт, що здійснюються в несприятливих метеорологічних умовах тощо;

- спортивна (спортивний одяг і взуття) – застосовується під час проведення спортивних занять і змагань, а також під час індивідуальних тренувань.

Розробка речового забезпечення відповідно до встановлених стандартів та регламентів, зокрема обмундирування, виробів для захисту рук та ніг, натільної білизни, спорядження, спеціального одягу та засобів індивідуального захисту тощо спрямована на забезпечення захисту військового та його високу ефективність при виконанні бойових завдань у передбачуваних умовах експлуатації.

Висновок. Розкрито поняття «військова форма одягу», наведено основні теоретичні відомості щодо її видів відповідно призначенню. В контексті забезпечення військовослужбовців речовим майном надалі доцільно виокремити та висвітлити поняття «обмундирування» та «спорядження», що в сукупності із засобами індивідуального захисту є складовими екіпірування військовослужбовця та складають Бойовий єдиний комплект (БЕК), що сприяє успішному виконанню різного роду завдань, забезпечуючи збереження здоров'я та життя військового.

Література

1. Про речове забезпечення військовослужбовців Збройних сил України та Державної спеціальної служби транспорту. Наказ Міністерства оборони України № 232 від 27.04.2016. Міністерство оборони України, м. Київ.
2. Про затвердження Правил носіння військової форми одягу та знаків розрізнення військовослужбовцями Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту та ліцеїстами військових ліцеїв. Наказ Міністерства оборони України № 606 від 20.11.2017. Міністерство оборони України, м. Київ.
3. Вироби спеціального і військового призначення: дизайн і технології: Монографія / Н.В. Остапенко, О.В. Колосніченко, М.В. Колосніченко та ін. Київ: КНУТД, 2021. 236 с.